

Şarkılarla yaşayan efsane

Dile gelmeyen duyguların şarkı sözlerinde karşımıza çıktığını farkettiğiniz anlar vardır. Söylemek isteyip söyleyemediğin ne varsa, acına ortak ne varsa bazen bir şarkı sözünde bulursun bütün hayatını. Merak edip o şarkı

sözlerini dikkatli okursan eğer, bir kadının kendi hayatına dair kesitleri bulursun ve bu kesitleri kendi yaşamında da görmeye başlarsın. İşte o anda ortaya çıkan aslında bir Yıldız Tilbe portresidir.

> 8. sayfada

Acılar hâlâ yerinde

Manisa'nın Soma ilçesindeki Karanlıkdere maden ocağında yaşanan facianın üzerinden bir yıl geçti. 301 madencinin ölümüyle sonuçlanan iş cinayetin yıl dönümünde, Sosyal Haklar Derneği ve Soma'da yakınlarını kaybeden aileler eylem düzenledi. 10 Mayıs Anneler Günü'ne denk gelen eylemden çıkan sonuç: Soma'da hala değişen bir şey yok.

> 2. sayfada

Sokağın sesleri

Hangi ülkede, hangi şehirde olursak olalım; sokaklara ruh veren, sesleriyle, enstrümanlarıyla günümüze yeni duygular katan kahramanlar: Sokak müzisyenleri. Sokak müziğini, hikâyelerini ve yaşadıkları zorlukları onlardan dinledik.

> 4. sayfada

Karşıyaka ağaçsız kalmayacak

Karşıyaka'da yapılması planlanan tramvay projesi, palmiye ağaçları ve yerörtücü çalılarının taşınmasına sebep olacağı için halkın tepkisini topladı. Aziz Kocaoğlu tepkiler üzerine, projenin güzergahının değiştirileceğini söyledi.

> 5. sayfada

Amerikan kâbusu

ABD'nin Maryland eyaletine bağlı Baltimore kentinde, polis şiddeti sonucunda yaşamını yitiren 25 yaşındaki siyahi genç Freddie Gray'in cenaze töreninden sonra olaylar çıktı. Okurlarımız için olayların iç yüzüne indik.

> 6. sayfada

> 3. sayfada

Haziran2015 Sayı47

univers.ieu.edu.tr

İEÜ İletişim Fakültesi
Uygulama Gazetesi

Roman olmak suç mu?

Cemal Bekle ve Özcan Purçu'nun milletvekilliğine aday gösterilmesiyle birlikte Roman vatandaşların Türkiye'de yaşadığı sorunlar, talepleri ve kentsel dönüşümle değişen yaşam tarzları tekrar gündeme geldi. Milletvekili adaylarını, demokratikleşme paketini, kentsel dönüşümün Roman kültürüne etkilerini Abdullah Cıstır'a sorduk

Tarih boyunca yaşadıkları topraklardan kovulmuş, aşağılanmış, ötekilenmiş bir topluluk: Romanlar. Gittikleri her yere kendi kültürlerini götürmüşler, kendi hayatlarını yaşamaya devam etmişler. Çalgıcısı da var içlerinde, müzisyeni de, çiçekçisi de. Türkiye'de kimi zaman renkli hayatlarıyla gündeme geldiler, kimi zamansa kovuldukları, sürüldükleri şehirlerle. “Roman vatandaşım, benim

vatandaşlarımdır. Bu ülkede on yıllardır, vatandaşlık hukukundan dahi onlar istifade edememişlerdir. Eğer Roman vatandaşlarımdır ve ben onlardan devletim adına özür dilerim.” 2010 yılında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bu cümlesi, bir umut oldu romanlar için. Verilen sözlerle yıllardır sıkıntılar içinde sürdürülen hayatlarını huzura kavuşturacaktı belkide. Ama sorunlar bitmedi, acıları dinmedi. 2015 genel

seçimleri öncesi bu kez milletvekili adayları bir umut oldu onlar için. Ak Parti ve CHP, İzmir 1. bölgeden bir Roman vatandaşını aday gösterdi. Ak Parti adayı Cemal Bekle 7.sıradan, CHP adayı Özcan Purçu 5.sıradan adaylığıyla birlikte tekrar gündeme gelen Roman vatandaşlarını, İzmir Roman Kültür Derneği Başkanı ve Romca Dergisi imtiyaz sahibi Abdullah Cıstır ile konuştuk.

Madende yangın sürüyor

Soma Karanlıkdere maden ocağı'nda, geçen sene 13 Mayıs'ta 301 işçinin hayatını kaybettiği facianın üstünden bir yıl geçti. Aradan geçen süre boyunca ise, Soma'da değişen bir şey olmadı. Acıları ve öfkeleri hala taze olan madenci aileleriyle, yaklaşık 5 bin kişinin katıldığı 10 Mayıs Anneler Günü'nde Sosyal Haklar Derneği'nin düzenlediği eylemde konuştuk

N.Ecem Erim

Manisa'nın Soma ilçesinde 13 Mayıs 2014'te Soma Holding'e bağlı Karanlıkdere Maden Ocağı'nda yaşanan patlama sonucu, 301 işçi hayatını kaybetmişti. Türkiye'de yaşanan en büyük maden faciası olarak nitelenen iş cinayetinin ardından, ailelerin acısı ve öfkesi henüz dinmiş değil. 10 Mayıs Pazar Anneler Günü'nde Sosyal Haklar Derneği de yaşanan acının 1. yılında bir yürüyüş düzenledi. Cumhuriyet Halk Partisi, Halkların Demokratik Partisi, Birleşik Haziran Hareketi, Fikir Kulüpleri Federasyonu, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) gibi bir çok siyasi parti, sivil toplum kuruluşu ve sendika, eyleme destek verdi. 1 yıldan bu yana neler yaşandığını, madenci ailelerinden ve eyleme katılan vatandaşlardan dinledik.

“Adalet istiyoruz”

Maden faciasında eşini kaybeden Sibel Uçkun, Soma'da hiçbir şeyin değişmediğini söyledi. Uçkun, “Biz eşimin hakkını, hakkımızı aramak için yürüyüş yapıyoruz. Madenciler öldü, pisi pisine gitti hepsi” dedi. Faillelerin korunduğunu belirten Uçkun, “Ölenler suçlu ama onlar suçlu değil. Biz adalet istiyoruz. Nerede bu adalet? Bizim yanımıza gelsinler, suçluları korumasınlar. Haklı insanları korusunlar” ifadelelerini kullandı. Adalet için ne yapılmasını gerektiğini sordugumuzda ise, “Bizim çektiği-

mizin 10 katını onlar çeksin. Hapiste çürüsünler, ama acı çeke çeke ölsünler. Bizim nasıl tabut evimize geldi, onların da evine gitsin. Ben başka bir şey istemiyorum, ağır ceza istiyorum” cevabını verdi. 3 yaşındaki çocuğuyla eyleme katılan Uçkun'un, adalet dışında tek düşündüğü ise çocuğu: “Babam nerede diye soracak bana, ben bu çocuğa ne diyeceğim? Şimdi anlamıyor ama bana soracak babasını. Ben nasıl diyeceğim ona babası yok diye. Hani bizim eşlerimiz, nerede?”

“Hiçbir şey değişmedi”

Madende yakınına kaybeden bir diğer isim ise Ali Günaydın. Kardeşini kaybeden Günaydın da Soma'da değişen bir şeyin olmadığını belirtti: “Hiçbir şey değişmedi. Hala acımızı yaşıyoruz. Hiçbir hakkımızı alamadık. İnşallah mahkemede bir şeyler olacak.” Mahkeme sürecinden umutlu olduklarını belirten Günaydın, şu an sürecin madenci ailelerinin lehine işlediğini söyledi: “Umutluyuz şu anda. Ama ileride ne olur bilemem, seçimden sonra göreceğiz. Süreç iyi gidiyor, ama sonuç ne olacak bilmiyoruz. Bizim istediğimiz gibi gidiyor mahkeme, hakimin sağduyulu olması güzel bir şey. Ama hakim değişebilir, hükümet değişebilir, hükümet aynı yerinde kalıp hakime baskı yapabilir. Biz bunlardan korkuyoruz. Asıl katillerin cezasını çekmelerini istiyoruz.” Facianın tek sorumlusunun Soma Holding olmadığını söyleyen Günaydın, “Aslında yukarıdan aşağı yargılanması lazım ama aşağıdan yukarıya gidiliyor. Direkt Enerji Bakanı, Çalışma Bakanı,

Fotoğraf: Yağız Baştürk

Cumhurbaşkanı, ki başbakan olduğu dönemde içindeydi bu işin, yargılanmalı. Bunun yüzünden sonra oldu zaten. Hep para yüzünden oldu bunlar. Hep para, hep kömür. Çıkarılan kömürler doğuya dağıtıldı, peşkeş çektiler oy için. Yazık, bunların acısını biz böyle yaşıyoruz” dedi.

“Elma şekerleriyle kandırıldılar onlar”

Madende hayatını kaybeden işçilerin yakınları dışında, yaklaşık 5000 kişi de ailelere destek için oradaydı. Eyleme katılanlardan Ali Erdoğan, facianın yaşandığı gün Soma'ya gittiğini ve ilk günden beri bu acıyı ailelerle yaşadığını ifade etti. Erdoğan, “Bu tamamen bir cinayettir. Bu cinayetin hesabı sorulmalı. Burada sadece maden sahiplerinden değil; bunu görmezlikten gelen, açıkça bu cinayeti teşvik eden hükümetten ve yetkililerden de hesap sorulmalı. Bu Türkiye için, insanlık için utanç verici bir durumdur. Hala duyularımıza hakim olamıyorum,

acılarını paylaşıyoruz” dedi. Birleşik Haziran Hareketi'yle eyleme katılan Sabih Güzel ise Sadece Soma'da değil Türkiye'de adalet olmadığını vurguladı. Güzel, “Sosyal medyada Deniz Gezmis'in gülen bir fotoğrafı dolaşıyor devamlı. Hakim soruyor ‘Neden gülüyorsun’ diye, ‘Duvarda adalet yazıyor ona gülüyorum’ diyor. Biz de Türkiye olarak, yani belirli bir kesim tabi, gülüyoruz. Neden? İsimlerinde adalet yazıyor çünkü. Böyle bir adalet olmaz” dedi. Geçen yıl, facia yaşandıktan bir gün sonra Soma'ya gittiğini belirten Güzel, o zamanlar neler yaşandığını anlattı ve adalet için nelerin gerektiğini söyledi: “Ben facia olduğu gün gelemedim. Ertesi gün geldim ve beş gün kaldım. Daha sonra iki kez tekrar geldim. Madenci aileleriyle konuştum. O anda memnundurdumdan; gelen maddi yardımlardan, çocuklarına yapılan yardımlardan, giyim, oyuncak o tür şeylerden. Ama daha sonra unutuldu. Yani, elma şekerleriyle kandırıldılar onlar. Sadece Soma'daki madenci aileleri için değil; Türkiye'de ezilen, yoksul o kadar çok aile var ki; bunların hepsine yardım etmek lazım, ama bir şeyler vererek değil. Onları kalkındırarak, iş vererek, onların eğitimini sağlayarak.”

Soma Davası'nda son durum

Akhisar Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen soruşturma kapsamında Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın ilk duruşması, geçtiğimiz Nisan ayında sekiz oturumda gerçekleşti ve ara karar açıklandı. Karara göre; davaya katılma talebinde bulunan şehit madencilerin anne, baba, çocuk ve eşlerinin talebi kabul edildi. Ayrıca duruşmada; tutuklu sanıkların tutukluluğunun devamına, tutuksuz 4 sanıkla ilgili tutuklama talebinin reddine, daha önce bu konu hakkında basına açıklama yapmamış olan; maden konusunda uzman üniversitelerdeki öğretim üyelerinden, TMMOB'den ve iş hukuku uzmanlarından oluşan bir bilirkişi heyetiyle yeniden keşif yapılmasına, DİSK, KESK, TTB, TBB, ÇHD, ÖHD ile Muğla, Manisa ve İzmir barolarının müdahillik talebinin reddine, askerdeki 3 sanığın savunmasının en yakın ağır ceza hakimliğine yönlendirilmesine, kamu görevlileriyle ilgili yazılan müzekkerenin cevabının beklenmesine, Eynez'de 13 Mayıs'a kadar olan sürede meydana gelen iş kazalarının ve soruşturma yapılıp yapılmadığının incelenmesine ve topçu defterlerine el konulmasına karar verildi. Dava 15 Haziran'a ertelendi.

Fotoğraf: Yağız Baştürk

“Biz buradayız”

Romanlar günümüzde; sosyal dışlanma, emek piyasasından kopma, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişememe, siyasi ve sosyal yaşama katılamama gibi çok sayıda sorun yaşıyor

Hasan Deniz Çizmeci
Çağlar Üstünbaş

Demokratikleşme paketinden ekonomik dışlanmaya, pozitif ayrımcılıktan dezavantajlılık kavramına ve İzmir ve çevresindeki kentsel dönüşüm kadar birçok konuyu, İzmir Roman Kültür Derneği Başkanı Abdullah Cıstır'a sorduk.

AKP ve CHP'nin milletvekili kontenjanı açmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gelinen süreçte romanlarla ilgili bir yüzleşme olarak görüyoruz ve tarihi bir değeri var. Bunu anlamlı buluyorum, çünkü demografik yapımızın temsiliyle alakalı sorunlarımız var.

Toplumda bir farkına varma var. Demek ki adam yerine konmaya başladık. Bu daha başlangıç, romanların çok sorunu var bu daha başlangıç. Bir tane milletvekilinin bu sorunları çözemeyeceğini hepimiz biliyoruz. Ama yol alınmıştır önemsiyoruz

Demokratikleşme paketini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu paket ayrımcılıkla mücadelede yarar sağlayacak mı?

Demokratikleşme paketi son anda meclise geldi. Ulusual basın konuyla ilgili bize ulaştı. Paket sayesinde bir roman enstitüsü kuruldu. Bu çok önemli bir adım. 20-25 yıllık bir süreç gerekecek, bu yapılan çalışmaların olgunlaşması için. Romanları dahil eden süreç yeterince gelişmemiştir. Öncelikle ben istihdamla ilgili birşeyler beklerdim. Toplumun elit kesiminde romanlar fazla çalışmıyor. Bildiğiniz gibi sepetçilik, çiçekçilik, hurdacılık, ev temizliği, hamallık gibi çeşitli işlerde çalışıyorlar. Demokratikleşme paketini söylem olarak önemsiyoruz ama uygulamada sıkıntı yaşandığını ifade etmek isterim.

Romanların hayatları kentsel dönüşümle şekilleniyor. Bu İzmir genelinde nasıl gerçekleşiyor?

Şekilleniyor sözü çok önemli, çünkü hayatlarımıza şekil verilmek isteniyor. Algı ve olgu diye bir kavram var. Algıda herkes bize kentsel dönüşümü şirin gösterdi maalesef sonucunda yerinden ediliğimiz olgusuyla karşılaşyoruz. Bunun bir çok örneği var; Sulukule, Bursa Kamberler, Samsun'da Toki kiralarnı ödeyemeyen ve sosyal dönüşüm yapılmadığı için, dikey yapılara mahkum edildikleri için, yerindelik ilkesiyle çözmeyi beceremediği için doğru yaklaşım

içerisinde olmadıklarını düşünüyoruz. Erdoğan Bayraktar'da görevdeyken konuk etmiştik, bu konuda akademisyenleri de, Aziz Kocaoğlu'nu da konuk ettik. Bu taleplerimiz hükümeti de son zamanlarda alınan kararla yoksul kesime sosyal donatı alanları dikey yapılar değil yatay yapılar olacağını söylediler. Çünkü bizim kültürümüz ve kültürel kodlarımızı anlamadıklarını ve de anlamada nester vurduklarını düşünüyorum.

Romanlar mahallelerini sonradan özlediklerini farkettiler. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu,4 tane roman mahallesini kentsel dönüşümün gerçekleştirileceğini belirtti. Başta Ege Mahallesi olmak üzere,Karşıyaka Örnekköy,Menemen Kazım-paşa Mahalleleri ile Torbalı Çaybaşı Mahallelerinde kentsel dönüşümün uygulanacağını belirtti.Kentsel Dönüşüm Daire Başkanlığı,mahallelerde sosyolog ekiplerle beraber mahallenin algısını sorularla,uzlaşarak halkı bilgilendiriyor. Mahallelinin kentsel dönüşüm sürecinde fikrinin alınması,bilgilendirilmesi önemli buluyoruz. Kentsel dönüşüm sürecinde en önemli sorunlardan biri borçlanma olarak karşımıza çıkmakta. Ekonomik olarak yeterli seviyeye ulaşamayan romanlar,onlara gösterilen yeni yerleşim yerlerinin maliyetini karşılayamıyor. Fakat okadar çabuk fikir değiştiriyoruz ki mahallede yaptığımız bir olumsuz konuşmadan, ya da herhangi bir gazetecinin yaklaşımından ters köşe bir sorudan hemen algı değişiyor. Galiba evimi elimden alacaklar korkusu başlıyor. Bu durum biraz yavaşladı, projeler, taslaklar somutlaştı, mahallenin isteğine göre değişti. Ama mahallede kültürel kodlarımızla doğru orantılı bazı gerçekler var. Bunun gözardı edildiğini düşünüyorum. Örneğin bir aile bir kaç aileyi içerisinde barındırıyor. Yoksulluktan ev kiralanamadığı için yetişen bir çocuk, gelin,çocuklar... Böyle bir kümül yapı. Bu sefer de eğer ev sahibi ise kiracıysa ya da bazılarının dediği gibi işgalci ise,tabi ki ebeveynler soruyor; ben bu çocukları ne yapacağım? O zaman da önüne bir

Fotoğraf: Tuğçe Sözeri

borçlanma çıkıyor. Sen evini belirli bir fiyata ver, üzerine de sana istediğin metrekarede borçlanabileceğin miktarda bir ev verelim diyor. Bu, nakit borçlanmalara sebep oluyor. Yarın kaygısı olmadan günlük yaşayan bir vatandaş sürdürülebilir bir geliri olmadıktan sonra borçlanmayı nasıl göze alsın?Bizim beklentimiz, kentsel dönüşümün yapılacağı yerlerde “kendi mahallenin kendin yap” projeleri hayata geçirilebilir. Bu sayede inşaat süresince romanlar istihdam edilebilir,ekonomik olarak kalkınma sağlanabilir. İstihdamın önünü açmaları lazım. Bunun önü açılırsa rehabilitasyon çalışmaları yapılırsa, eş güdümlü olarak bununla birlikte kentsel dönüşüm süresince inşaat alanında romanlar istihdam edilebilir. Bunlar şimdiden kentsel dönüşüm başlamadan önce hem büyükşehir ve ilçe belediyeleri hem de alandan hizmet alan müteahhitlerin yanında istihdam sağlanabilir. Bu şekilde borçlanma problemi çözüme kavuşabilir.

Romanlar ekonomik dışlanma yaşıyor mu?

Romanlar eskiden beri sepetçilik, kalaycılık gibi eski işlerde çalışıyorlar. AB uyum süreci yönetmelikleri Romanları bu çalışma alanlarından ayırmaya başladı, sertifikasyon süreci önem kazandı. Eğitim yetersizliğinde sertifikasyon süreci ilerlemiyor. Çiçek satışlarına zabıta izin vermiyor. Çiçek kooperatifi kurulabilir. Aynı şekil hurdacılıkta çalışanlar ekonomiye katkı sağlamalarına rağmen hiç bir sosyal güvence altında değiller. Ekonomik dışlanma sosyal patlamalara neden oluyor. Suç, şiddet olayları mahallelerde artıyor. Aynı şekilde Roman müzisyenler de güvence-

siz çalışmakta. Konservatuvara geçişte roman gençlerine öncelik tanınabilir.

“Çingene” Sözcüğünü damgalayıcı bir dil mi?

Çingene sözcüğü çok renkli bir sözcüktür. Söyleyenin olumsuz bir anlam yüklemesiyle doğru orantılı toplumumuzu irite etmektedir. Literatürde roman kelimesi son birkaç yıl dışında bulunmamaktadır. Ancak çingene kelimesi arşivlere bakıldığında,Osmanlı döneminde kapsayan 1000 yıllık bir geçmişe sahip. Romanlar sanskritçeden gelen Romanes dilini kullanıyor. 1971 yılında alınan kararla roman kelimesi literatürümüze girdi. Halbuki çingene sözcüğü kalkmasaydı da,ona yüklenen anlamlar düzeltilse, daha yapıcı olurdu.

Dezavantajlılık kavramı Romanlar açısından ne ifade ediyor? Pozitif ayrımcılık nedir?

Dezavantajlı kavramı,eşit olmayan,zayıf olan ve iltiması hak eden demektir. Bizler toplumsal kriminal lekelere sahibiz. Hükümet roman açılımı yaptı. Bu kapsamda romanlar açısından dezavantajlılık kavramı önemli buluyoruz. Bizler eşit vatandaşlar değiliz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda herkes gibi T.C. Kimlik Numaralarımız var. Ancak uygulama alanına geldiğimizde uygulayıcıların karşısında, kanunlar önünde eşit muamele görmüyoruz. Örneğin bir mahkemeye çıktığında işi olmayan, adresi belli olmayan, toplumsal bir kriminal lekeye sahip biri hemen dezavatanajlı konuma düşüyor. Ülkenin kaynaklarından yeterince faydalanamıyor çünkü farkında

değil. Romanlar aynı LGBT bireyler, yaşlılar, kadınlar gibi dezavantajlı durumda. Algı eksikliğinden dolayı şehre çıkmadığımız için, ülkenin kaynaklarına ulaşmadığımız için, eğitimin hizmete erişimde ön şart olduğunu bilmediğimiz için, istihdama dahil edilemediğimiz için dezavantajlıyız. Bu kavramın altını dolduracak öngörülerin, kanunların, yönetmeliklerin uygulanıyor olması gerekli. Burada eksiklik var. Hükümet ‘Roman Açılımı’ yaptı, dezavantajlı kavramı yapılan çalıştayda dile getirildi. Bu önemli en azından bunun için bir kanıtımız var. Yabancı delegasyonlar Türkiye’ye geldiklerinde onlar da dezavantajlı vurgusuna atıf yapıp Avrupa’da Romanlarla ilgili olumlu sosyal politikalarından bahsedince, bu tanı biraz daha yer etti. Romanlarla ilgili öncelik var mı? Bir kanun uygulama var mı? Ya da pozitif ayrımcılığın altını dolduracak bir uygulama var mı? Yok... O yüzden kontenjan milletvekili Özcan Purçu'nun bir çok güçlü adayın önünde seçilecek bir yere konması pozitif ayrımcılığın önemli bir göstergesidir. Tek başına yeterli değil... Çünkü toplumun büyük sorunları var.

Romanlar ne istiyor?

Öncelikle biz buradayız sloganını kullanıyoruz,çünkü bizler sisteme dahil olmak ve insanca bir yaşam istiyoruz.Tüm demokratik hak ve özgürlükleri sonuna kadar, eşit bir şekilde yararlanmak istiyor. Bizler kendisi gibi kalarak ve asimilasyon edilmeden bununla birlikte sosyal entegrasyonunda içeren, özgür bir yaşam istiyoruz. Romanlar toplumun her katmanında bulunmak istiyor.

Karşıyaka ağacına sahip çıktı

Karşıyaka'ya yapılması planlanan tramvay projesinde yüzlerce ağacın kesilmek istenmesi başta Karşıyakalılar olmak üzere bütün İzmirliiler tarafından tepkiyle karşılandı. İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu önce ağaç kesiminin söz konusu olmadığını, ağaçların sahil boyunca yeniden dikileceğini söyledi. Cevaptan tatmin olmayan Karşıyakalıların ısrarı üzerine ise ağaçları taşımak yerine tramvayın güzergahının değiştirileceğini açıkladı

Şive Karataş

Mavişehir ile Alaybey arasında, 9.7 kilometre uzunluğunda 15 duraktan oluşan tramvay hattının inşaatına başlanmasıyla, Cahar Dudayev Bulvarı üzerinde gece saatlerinde yapılan ağaç kesimleri vatandaşların tepkisini topladı. Çevredeki vatandaşların tepkisi üzerine aynı akşam kesime son verildi fakat tepkiler sosyal medya üzerinden yayıldı. Güzergahtaki 1300 yerörtücü çalının ve palmye ağaçlarının kesimi, sosyal medyada ağaçların korunması için toplulukların oluşmasına sebep oldu ve 17 Mayıs Pazar günü saat 16.00'da Karşıyaka Vapur İskelesi önünde eylem yapıldı. "1300 ağacıma dokunma" başlığı altında gerçekleşen eylem, Karşıyaka nikah dairesinin önünde saat tam 19.12'de yapılan zincirle sonlandı.

Tramvayın güzergahı değişecek

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu sosyal medya üzerinden yürüyen tartışmaya, twitter adresi üzerinden karşılık verdi. Ağaçların kesilmediğini, yerlerinden sökülüp uygun yerlere tekrar dikileceğini belirten Kocaoğlu,

"Karşıyaka tramvayı için ağaç kesimi olmayacak. Güzergah üzerindeki ağaçları taşıyarak yine Karşıyaka sahillerinde yaşatacağız. Unutmayın! Şair Eşref'teki dut ve Sahil Bulvarı'ndaki çınar ağaçları için Konak tramvayında güzergah değiştirdik. Ağaçlarına sahip çıkan Karşıyakalı hemşehrilerimi kutluyorum. Uma-

rım çevreye duyarlılığımız konusunda bir daha şüpheye düşmezler" dedi. Cevaptan tatmin olmayan Karşıyakalılar ise Facebook grubu üzerinden, "Palmiyeler adına konuşacak biri varsa o da Karşıyaka halkıdır. Halkınızı dinlemek zorundasınız. Bizler palmiyelerin yerinin değişmesini, taşınmasını istemiyoruz.

Twitter hesabınızdan sayfamıza verdiğiniz cevapta ağaçlarımızın kesilmeyeceğini, taşınacağını belirtmişsiniz. Biz de diyoruz ki Ne palmye ne ağaçlarımız taşınınsın! Tramvay projenizi ona göre güncelleyin. Binlerce vatandaşa net detaylı bilgi verin lütfen. 140 karakterlik açıklamalarla bu iş olmaz." açıklamasını yaptı. En büyük sorumluluğunun İzmirliileri memnun etmek olduğunu söyleyen Kocaoğlu; "Geçtiğimiz günlerde tramvay projesiyle ilgili 'Ağaç kesilecek' diye bir söylem gelişti. Biz ağaç kesmiyoruz. Yine de Karşıyakalı hemşehrilerimin iyi niyetinden hiç şüphe duymadım. Bizim felsefemizde ağaca, doğaya, hayvana, insana zarar vermek yok. Tramvay projesinde de vermeyeceğiz. Arkadaşlardan yeni bir güzergah çalışması yapmalarını istedim. 30-40 civarında palmyeyi taşıyacak ama şimdi bir tane palmye bile taşınmayacak" dedi.

“Denizcilik ruhumuzda yok”

Ülkemizin üç yanı denizlerle çevrili olsa da denizciliğin yaya kaldığı aşikar. Türkiye’de halihazırda 71 tersane bulunuyor, ayrıca yeni tersanelerin yapımı sürüyor. Denizcilik ve özellikle tekne ve gemi imalatı ülkenin yükselişteki sektörlerinden. Peki ülkemiz neden hâlâ istenilen seviyede değil? Neden Türkiye bir dünya markası çıkaramıyor? Neden biz de komşumuz Yunanistan gibi bir denizcilik devi olamıyoruz?

Kemal Koyuncuoğlu

Madalyonun diğer yüzünde denizcilik sektöründe sık yaşanan iş kazaları bulunuyor. Limter-İş Sendikası'nın kendi gayretiyle topladığı verilere göre 1992'den bu yana sadece Tuzla Tersanesi'nde 160 ölümlü kaza meydana geldi. EuroStat verilerine göre Avrupa'da en çok iş kazasının yaşandığı Türkiye'de yasalar yeterli değil mi? Denizcilik sektörüne dair bu soruları yılların firması Yakamoz Denizcilik'in sahibi Murat Gürler'e sorduk Türkiye'deki iş kazalarının sayısı neden bu kadar yüksek? Yeterli önlemler alınmıyor mu?

Pek çok firmada ne yazık ki çok ciddi ihmaller söz konusu. Bazı firmalar sırf kâr marjlarını kısmak uğruna güvenlik ekipmanlarından dahi kısımlıyor. Ancak problemin temeli bundan çok daha derinde yatıyor. Esas sıkıntı eğitimsizlik. Yani kalifiye eleman yetişmiyor bu sektörde. Kaynak ustasının yeni boyanmış teknenin yanında sigara içtiğini duydum. Perçin yaparken maske takmayanlar, epoksi ile gövde işi yaparken eldiven takmadığı için eli gövdeye yapıp hastaneye koşanlar var. Bazen de firmalar böyle önlemleri işlerde tedbir alınmasını zorunlu kılmıyor. Yasalar da ciddi derecede sorunlu ve uçları çok açık. İş güvenliği yasası da yetersiz. Sadece denizcilik ve deniz taşımacılığıyla ilgili yasalar çıkarılmalı ve bu

sektörde taşeron sisteminin önüne geçilmeli.

Tekne ve yat imalatında ülkemiz ne durumda? Yükselişimiz sürüyor mu? İmalattaki sorunlar neler?

Ülkemiz tekne ve yat imalatında dünyada 4, Avrupa'da ise 3. sırada yer alıyor. Hızlı bir yükselişimiz var, özellikle megayat imalatında ilk üçteyiz. Yeni açılan tersaneler ve üretim tesisleriyle dördüncülüğümüzü koruyoruz. Ancak hâlâ kalite kontrol problemlerimiz var. Örneğin maliyeti ucuz diye 40 metrelik hatta daha büyük ahşap mega yatlar yapılıyor. Dünyada böyle bir şeyin emsali yok, o büyüklükte ve deplasmandaki tekne GRP olur, kevlar olur, hatta çelik bile olur,

ama ahşap olmaz. Çünkü güvenli değil.

Navlun taşımacılığında imalat kadar ileri değiliz. Bunun sebepleri neler?

Büyük grostona sahip gemimiz yok. Bunları üretecek modern tersanelerimizin sayısı az. Mesela Yunanistan'dan çok gerideyiz bu konuda. Bunu biraz da millet olarak pek denizci olmamamıza bağlıyorum. Yunanistan Hellenistik dönemden beri denizle iç içe yaşamaya alışkın. Biz kargo ve taşımacılıkta da karayı tercih ediyoruz. Yunanistan'da deniz kültürü çok gelişmiş.

Neden bir dünya markası oluşturamıyoruz?

Aslında Peri Yachts, Numarine

ve Proteksan gibi pek çok kaliteli markamız var. Bu konuda ülkemiz oldukça iyi konumda, dış satımımız çok fazla. Özellikle Arap ülkeleri bu markaları satın alıyor. Böylece ar-ge bütçeleri de artıyor, ekipmanlar da yenileniyor.

Murat Gürler kimdir?

1969 Kuşadası doğumlu. İlköğrenimini Kuşadası'nda, ortaöğrenimini ise Aydın'da yaptı. Üniversite eğitimini İstanbul'da tamamladı. Memleketi Kuşadası olduğundan denizle hep iç içe. Denize merakı ortaokulda balıkçılık yapan dayısı sayesinde başlamış ve üniversiteden mezun olunca bu iş yapmak istediğine karar vermiş. 1998'de Yakamoz Denizcilik'i kurmuş.

Sokaklara ruh verenler

Yolda yürüyorsunuz. Belki o günün stresiyle biraz da sinirlisiniz. Sonra bir ses duyuyorsunuz. Yaklaşıyorsunuz ve günün stresi bir anda uzaklaşıp gidiyor. Çok neşeli bir gününüzde de olabilirsiniz. Fakat yine aynı ses ile birlikte, o sesi yaratan insanın acısına ortak oluyorsunuz. Bunu sağlayan kahramanların adı: Sokak Müzisyenleri

N.Ecem Erim
Yağız Baştürk

Hangi şehirde olursak olalım, onlar hep var. Sokağın çeşitliliğini, ruh halini, neşesini, hüznünü, en iyi bildikleri yöntemle anlatmaya çalışıyorlar, müzikle. Onlar sokak müzisyenleri. Bir anda daracak bir sokağı, bir metro istasyonunu ya da bir vapuru, kocaman bir konser alanına çeviriyorlar. Aslında sokak müzisyenliği, antik çağdan günümüze kadar ulaşmış nadir bir gelenek. Roma'dan çıkan müzisyenler, tüm dünyayı dolaşarak müzik yapıyor ve bunu tüm Avrupa'ya ulaştırıyor.

Sanat silinebilir mi?

Her ne kadar antik çağdan günümüze ulaşmış bir gelenek olsa da, modern çağ ile birlikte sokak müzisyenlerinin sorunları artıyor. Özellikle son yıllarda İzmir’de yaşanan zabıta krizi, bunun somut bir örneği. Zabıtalının müzik yapmalarını engellemesi, şiddete varan tutumları ve ceza kesmeleri, sokak müzisyenlerini rahatsız etmiş durumda. İzmir Müzisyenler Derneği, zabıtalarla yaşanan bu krizin sonunda bir eylem kararı aldı. Fakat yaşanan sıkıntıların öncesi

de var. Dernek Başkanı Oktay Çaparoğlu, krizin öncesine vurgu yaparak sözlerine başlıyor: “Aslında 2014’ün Şubat ayında bir eylem yapmıştık Kıbrıs Şehitleri Caddesi’nde. Ondan önceki üç ay boyunca, yine seçime yakın bir süreçte, sokak sanatçılarına yönelik saldırılar oldu. Bir kadın arkadaşımız saldırıya uğradı zabıtalardan. Müzisyenlere dönük saldırılar oldu, keman kırıldı, klarnetler kayboldu. Aslında enstrümanların, zabıtalardan geri verilmesi gerekirdi. Zabıtalardan şu cümle kurulmuş: ‘Kıbrıs Şehitleri’nden sanatı sileceğiz.” O dönem biz bir eylem kararı aldık ve bu eylem amacına ulaştı. Zabıta Daire Başkanlığı bizi toplantıya çağırdı, görüştük. Karşılıklı haklarımızı ve sorumluluklarımızı konuştuk. 1 yıldır rahattık. Karşıyaka Çarşı’da ciddi sorunlar vardı. Aynı şekilde Karşıyaka’daki yetkililerle de görüştük. Orada da şu an sorun çözüldü gibi, belli saatler dışında müzik yapılmasına izin veriliyor, müdahale edilmiyor.”

“Sokak sanatları, sokağın ahengidir”

Bir yıldır problem yaşamadan, sokakları müzikleriyle şenlendiren Çaparoğlu ve arkadaşları, şu anki sürecin çok farklı olduğunu

düşünüyorlar: “Sokak sanatları, sokağın ahengidir, rengidir, sesidir soluğudur. Sokağın insanları eşitleyen, herkesin kendi arasındaki iletişimi enerjiyi daha güzel boyuta taşıyan durumu var. Sanırım son zamanlarda yaşanan saldırılar da biraz buna dönük.” Sokak müzisyenleri adına konuşan Çaparoğlu, aynı zamanda bunun sadece kendilerine değil, sokakta olan tüm canlılara yapılan bir saldırı olduğunu düşünüyor ve “‘Hijyenik’ kentler, ‘hijyenik’ caddeler yaratmaya çalışıyorlar. Bunun, kentsel dönüşümle de bağlantısı var. Çünkü burada hem sokak hayvanlarına, hem seyyar satıcılara, hem çöp toplayan insanlara, hem de sokak müzisyenlerine, sanatçılara yönelik bir saldırı var” diyor. Son zamanlarda gördükleri şiddete dur demek için yeni bir eylem kararı alacaklarını belirten dernek başkanı, amaçlarının diğer sokak sanatçılarıyla birlikte hareket ederek seslerini duyurmak. İzmir Büyükşehir Belediyesi’nden görüşme talep ettiklerini de sokak müzisyenlerinin bu talebi henüz yanıt bulamamış. Çaparoğlu ayrıca, sokak müzisyenliğinin ticarileştirilmesine yönelik korkularını da dile getiriyor: “Bir de şöyle bir durum var, sanırım Avrupa’daki gibi bir düzenleme yapmaya

çalışıyorlar. Onların izin verdiği saatlerde, izin verdiği yerlerde, onların kuracağı bir kuruldan geçen sanatçılara ancak izin verilecek. Ve ileriki yıllarda bu ihaleyle verilecek. Yani sokak sanatlarını ticarileştirme gibi bir amaçları var, bunlar gizli amaçlar. Bunları duyduk, toplantılar oldu, bunlar dile getirildi. Biz buna şiddetle karşı çıkıyoruz. Çünkü kurulacak olan kurul, ‘sanat nedir, ne değildir’, bunun kararını veremez. Çünkü herkesin baktığı yerden sanat, farklı anlayışla değerlendiriliyor. Biz sokak sanatlarının özgür olmasını istiyoruz, özgürce icra edilebilmesini istiyoruz. Elbette bunun görüntü kirliliğine dönüşmemesi bizim elimizde. Belediye ile işbirliği içerisinde, sorunları ortaklaşa çözmemiz gerekiyor. Ama tepeden inme ve sokağı belirleyen bir tavra karşı sesimizi yükselteceğiz.”

Dünyada durum nasıl?

Son yıllarda Türkiye'deki sokak müzisyenleri, yasaklanmaları ve şiddet görmeleriyle gündemde. Peki diğer ülkelerde durum nasıl? Dünya'nın neresine gidersek gidelim, para kazanmak için, zevk için, özgür olmak için sokakta müzik yapan birilerini görebiliriz. Örneğin Tokyo'da sokakta müzik yapmak istiyor-

sanız, öncelikle polisten izin almanız gerekli. Amerika Birleşik Devletleri'nde ise, sokakta müzik yapmak için o eyaletin yasalarına bakmanız şart. Mesela New York'ta sokaklarında, her hangi bir elektronik cihaz (mikrofon, amfi vs.) kullanmadan müziğinizi insanlarla paylaşabilirsiniz. Eğer elektronik cihaz kullanmak isterseniz de polisten buna dair bir izin belgesi almanız gerekiyor. Hollanda'da da sokak müzisyenliği serbest. Fakat gürültü kirliliği yaratmamak, mahalle aralarında çalmamak gibi şartlara uyduğunuz zaman. İngiltere de sokak müzisyenlerine karşı, Hollanda gibi benzer kurallar koyuyor. Öncelikle açık alanda çalmak istiyorsanız, izin belgeniz olmalı. İzin belgesi için yerel belediyelere başvuruluyor, süreli 'lisans' belgeleri veriliyor ve 10:00'dan 21:00'a kadar müzik yapmanıza izin veriliyor. Eğer Avustralya'da sokak müziği yapmak istiyorsanız zorlu bir yol sizi bekliyor. Sokakta müzik yapmak için yerel belediyelere başvuruluyor ve bu belediyeler, sokak müzisyeni adaylarını standart performans sınavına sokuyor. Daha sonra müzisyenler, kamusal alandaki güvenlik kurallarına uyacağına dair bir sözleşme imzalıyor ve böylelikle sokaklarda çalmaya başlıyor.

Amerikan kâbusu

ABD'nin Maryland Eyaleti'nin Baltimore kentinde Afrika kökenli ABD'li Freddie Gray, cebinde sustalı bıçak bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alındıktan bir hafta sonra, 19 Nisan'da kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetti, ancak olayın yankıları sürüyor. Gray'in cenazesinde yaşanan eylemler sonucu kentte olağanüstü hal ve sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 3 bin polis ve onlara takviye olarak ulusal muhafızlar asayişi sağladı

*Oktay Pirbudak
Görkem Görümlü*

25 yaşında ufak sabıkaları olan siyahi genç Freddie Gray, polis kontrolünde kaçmaya başladı ve yakalanınca üzerinden bir sustalı bıçak çıktı. Fazla direnmeden polis arabasına bindirilirken kamera kayıtlarına yansıyan görüntülerde, siyahi gencin yürüyebildiği görüldü. Aracın içinde ne olduğu bilinmese de polis, bir süre sonra ambulans çağırdı ve genci hastaneye kaldırdılar. Hastane raporunda yazılanlara göre omurgası kırılan Gray, hastaneye vardığında nefes alamıyordu. Yaşananların ardından 1 hafta sonra ise siyahi genç öldü. Cenaze sonrasında çoğunluğu siyahi Amerikalılardan oluşan Baltimore halkı eylem başlattı ve ipler koptu. Yaşananlardan önce polis, Baltimore kentindeki lise öğrencilerinin cenaze sonrası bir alışveriş merkezinde toplanıp isyan başlatacakları istihbaratını aldı ve 'çeteler de bunu fırsat bilerek polise saldıracaklar'

söylemleri yükseldi. Bunun üzerine bahsi geçen alışveriş merkezine yaklaşık 300 polis gönderildi. Polis toplu ulaşımı engelleyince, bölgedeki lisenin okul bitiminde dağılması da engellendi ve kısa sürede büyüyen kalabalık, bir noktada polise taş atmaya başladı. İsyanın ilk günlerinde barışçıl protestolar devam ederken, sayıca ufak bir grup 25 Nisan Cumartesi akşamı, barışçıl eylemi şiddete dönüştürdü. Polis müdahalesinin ardından ortalık bir süre yatışsa da, pazartesi günü daha büyük bir gösteriyle karışık yağma başladı. Amerikan kamuoyuna göre bu olaylardaki şiddetin Los Angeles ayaklanmalarıyla, eylemlere katılanlarında da Ferguson veya Occupy Wall Street ile kıyaslanabilir tarafları yok. Çünkü Baltimore eylemleri sırasında şehrin büyük kısmında hayat normaldi.

"Bu, yavaşça ilerleyen bir kriz"

ABD Başkanı Barack Obama, yaşanan olaylarla ilgili yaptığı

açıklamada, Baltimore'daki şiddet olaylarının hiçbir haklı gerekçesinin olmadığını belirterek, "Bunlar amaca zarar verici" dedi. "İnsanlar ellerine levyeler aldığında ve yağma için kapıları açmaya başladığında, protesto etmiş ya da bir mesaj vermiş olmuyorlar, çalmış oluyorlar" ifadelerini kullanan Obama, "Polis yetkililerinin, çoğunluğu yoksul ve başta siyahiler olmak üzere, bireylerle rahatsız edici sorular uyandıran temaslarına dair çok fazla örnek görüyoruz. Her haftada ya da her birkaç haftada bir bunlar oluyor. Bu, yavaşça ilerleyen bir kriz" şeklinde konuştu. Olayların artmasında medyanın da etkili olduğunu kaydeden ABD Başkanı Obama, barışçıl gösterilere yeterince dikkat çekilemediğini belirterek, "Onlar yapıcı ve oldukça düşünceliler ve açıkçası çok fazla dikkat çekemediler. Yanan bir bina televizyonlarda defalarca gösterildi ve doğru amaca sahip binlerce eylemci, bence kargaşa içinde

kayboldu" açıklamasını yaptı. Obama, olaylarla ilgili öz değerlendirmenin de yapılması gerektiğini sözlerine ekleyerek, "Bence emniyet müdürlükleri, bazı toplumlar vicdan muhasebesi yapmalı. Ülke olarak da vicdan muhasebesi yapmalıyız" cümlelerini kullandı.

Hukuki süreç

Yaşananların ardından tutuklamayı yapan 6 polis açığa alındı, isimleri basına verildi. ABD Adalet Bakanlığı, Baltimore olayları için 'federal sivil haklar' soruşturması başlatılacağını duyurdu. Bakanlık soruşturmanın, Gray'in gözaltına alınması sürecinde polisin aşırı güç kullanarak 'sistemik ihlaller' yapıp yapmadığı konusuna odaklanacağını belirtti. Adalet Bakanı Loretta Lynch yaptığı yazılı açıklamada, "Bu sürecin, kamu güvenliğini güçlendirmek ve sivillerle daha etkili bir ortaklık yapılması için, polislerin ihtiyaç duydukları, eğitim, mevzuat rehberliği ve gerekli olan araçların sağla-

nıp sağlanmadığından emin olmak için yapılıyor" dedi.

Zengin-fakir ayrımı

Şehirdeki insanların söylediklerine göre Baltimore'a Washington DC'ye yakın olduğu için para akıyor ve şehrin bir kesimi turistikken, birkaç blok ötesinde kronik işsizlik ve uyuşturucu kol geziyor. Olayların çıktığı mahalle ise Baltimore standartlarına göre bile kötü. Şehirde 25 yaş üstü kişilerin %10'unun ve bölgede yaşayanların %35'inin lise diploması yok. Şehirde ortalama hane geliri 40 bin, Gray'ın öldüğü mahallede ise 22 bin dolar. Ailelerin dörtte biri devletten yardım alıyor. Baltimore'daki insanların durumları kötü. İşsizlik-fakirlik-uyuşturucu-hapishane-çeteler döngüsünde yitip giden hayatların orantısız bir kesimi siyahi. Aile bağları konusunda, çocuğunu kalabalıktan çekip alan anne meşhur oldu ama "her anne keşke böyle yapsa" ile kapatılacak bir sorun gibi gözüküyor Baltimore.

Kıbrıs'ta çözüm ne kadar yakın?

1960 yılında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'nin fiili ömrü, adada 1974 yılında yapılan darbeye kadar sürdü. Nikos Samspon'un darbeyle Başpiskopos Makarios'u devirmesi, adada 30 yıldan fazla sürecek krizin başlangıcı oldu. 15 Temmuz günü yapılan darbenin haberini alan Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülent Ecevit, Afyon Gezisi'ni yarıda kesip Ankara'ya döndü ve Bakanlar Kurulu'nu topladı. 20 Temmuz sabahı saat 05.00'de geri dönüşü olmayan hamle yapıldı. Kıbrıslılar o sabah uyandıklarında paraşütlerle adaya inmekte olan Türk Askeri'ni gördüler

Hasan Deniz Çizmeci
Çağlar Üstünbaş

Kıbrıs'ta 1800'lü yıllarda başlayan sorunlar, bugün de devam ediyor. Akdeniz'deki stratejik konumunda dolayı tarih boyu üzerinde egemenlik mücadelesinde bulunulan Kıbrıs'taki gerginlikler, 70'li yıllarda çatışmaya dönüştü. Türkiye'nin müdahalesinden sonra uluslararası aktörlerinde devreye girdiği adada, çözüme 2004 yılında çok yaklaşıldı. Dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından önerilen planda; Kıbrıs'ta bulunan tarafların, Kuzey Kıbrıs Türkiye Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tek bir federatif devlet altında birleşmesi hedefleniyordu. Yapılan referenduma adada yaşayan Türkler %64 oranında plana evet derken, Rumlar ise %24,17'lik bir oranla planı reddettiler. 2008 yılına gelin-

diğinde Kıbrıs'ta taraflar arasında başlayan müzakereler, 2014 yılında Rum Yönetimi'nin tek taraflı olarak ilan ettiği münhasır ekonomik bölgeye Türk savaş gemilerinin girmesi sonucu, yine Rum Yönetimi tarafından durduldu.

'Ne çatışmacı, ne teslimiyetçi' Kıbrıslıların 2014 yılında masada söndürülen umutları, tekrar ateşlendi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Nisan ayında yapılan seçimlerde Lefkoşa Türk Belediyesi eski Başkanı Mustafa Akıncı, oyların %60,5'ini alarak yeni Cumhurbaşkanı seçildi. Seçimlerden önce BBC Türkçe Servisi'ne verdiği demeçte, "Türkiye ile ilişkilerde temel kural şudur: Ne çatışmacı ama ne de teslimiyetçi. Uzlaşmacı bir yaklaşım sergileyeceğimizi söylüyoruz" diyen Akıncı, seçimlerde sonra yaptığı ilk açıklamada tekrar Türkiye'ye mesaj gönderdi. Akıncı yaptığı açıklamada, "Ben Türkiye ile kardeşlik ilişkisi istiyorum. Ha-

maset çok eskilerde kaldı. Federal yapının eşit ortağı olarak Avrupa Birliği içerisinde yaşayabilecek bir varlık olacaksak -ki öyle olmamız lazım- artık bu bebeğin, bu yavrunun ayağa kalkması lazım. Kendi ayakları üzerinde duran, kendi kendine yeten, kendi kendini yönetebilen bir Kıbrıs Türk varlığı sadece Kıbrıs Türklerinin değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin de çıkarınadır. Böyle bir varlık karşısında eşit muhatap bulacağı için çok daha sağlıklı ilişkiler gerçekleştireceği için Rum tarafının da isteğidir. Böyle bir varlık Türkiye Cumhuriyeti'nin de istediğidir" dedi. Akıncı'nın bu açıklamaları Türkiye tarafıyla bir gerginliğe sebep olurken, Rum yönetimi açısından çözüm için olumlu bir adım olarak karşılandı. Akıncı, Lefkoşa Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde Rum kesimiyle ortak yaptığı çalışmalarla Rum tarafından takdir görmüş; Cumhurbaşkanı seçildikten sonra Güney Kıbrıs Rum yönetimi lideri

Nikos Anastasiadis, Akıncı'nın zaferini Twiter hesabı üzerinden "Mustafa Akıncı'nın seçilmesi, ortak vatanımız için umut verici bir gelişme. Kendisi ile görüşmeyi dört gözle bekliyorum" sözleriyle kutlamıştı. Bu sözlerden sonra ilk adım atıldı, 7 aylık aranın ardından yapılan ilk görüşmede vize formlarının kaldırılması kararı alındı, tarafların 2 haftada bir görüşmesi kararlaştırıldı.

Akıncı çözüm için bir umut mu?

Peki Akıncı'nın iktidara gelmesi, taraflar arasında bir çözüm ihtimalini kuvvetlendirdi mi? Ege Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden Prof. Dr. Siret Hürsoy'a göre; çözüm ihtimali kuvvetlendi demek için henüz erken, ama çözüm için görüşmeler hızlanacak ve artacak. Hürsoy'a göre Kıbrıs'ta tarafların önce 'Garanti Antlaşması Meselesi' gibi anlaşamadıkları konuları açıklığa kavuşturması gerekiyor.

Mustafa Akıncı'nın seçimleri kazanması iki taraf için de kalıcı bir çözüm için yeni bir başlangıç olarak karşılandı. Prof. Dr. Hürsoy, aslında herkesin bir umut aradığı için Mustafa Akıncı'ya böyle bir gözle baktığını düşünüyor. Hürsoy: "Kıbrıs jeostratejik ve enerji kaynaklarına yakın konumu itibarı ile Kıbrıslıların çözüm insiyatiflerine bırakılamayacak kadar önemli bir konu. İşin içinde büyük güçlerden ABD, İngiltere ve Rusya arasındaki küresel rekabet ve bölgesel güçlerden; Türkiye, Yunanistan ve hatta İsrail'in de bulunduğu bölgesel dinamiklere kadar pek çok farklı etken var. Bu yüzden Akıncı ve Anastasiadis'in ötesinde bulunan dinamiklerin bir çözümü gerçekten istemesi gerekiyor. Bunu karmaşıklaştıran pek çok etkenin içerisinde en önemlileri: Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkileri, Türkiye ve Yunanistan arasındaki denge, Doğu Akdeniz'de Anglo-Saxon, Avrupa Birliği ve Rusya çekişmesi gibi konular."

Uluslararası dışlanmışlık

Yaz aylarının gelmesiyle, denizlerde yaşanan mülteci teknesi kazalarının sayısı artıyor. Dr. Kubilay Kaptan'a göre kitlesel ölümlere yol açan bu kazaların yaşanmasındaki sorumluluk uluslararası düzeyde faaliyet gösteren organizasyonlara ait.

Fundanur Öztürk

Geçen ay 700 mülteciyi taşıyan bir tekne, Libya'nın 27 km açığında alabora olmuştu. Kurtarma çalışmaları sonucunda yalnızca 28 kişi kurtarılabildi. Birleşmiş Milletler, kazanın Akdeniz'de bilinen en büyük mülteci kazası olduğunu söylemişti. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), 700 kişinin öldüğü son kaza ile birlikte 2015'in ilk dört ayında ölenlerin sayısının 1600'ü aştığını açıkladı. Geçen yıl ise 3 bin 500 kişi Akdeniz'de boğularak ölmüştü. Dr. Kubilay Kaptan'a göre, bu göçlerin ve neden olduğu kitlesel ölümlerin çözülmesinin ilk aşaması, göçün başladığı yerde göçe neden olan nedenleri ortadan kaldırmak: "Afri-

ka'daki sorunları çözmek bu işin ilk aşaması, ama oradaki hükümetlerin despot yaklaşımları bunu zorlaştırıyor. Ayrıca, petrol ve maden alanındaki uluslararası şirketlerin insanlara hiçbir iyileştirme sunmamaları da ilk adımdaki sorunların çözülmesini zorlaştırıyor."

Uluslararası insan kaçakçılığı

Kaptan'a göre, ikinci aşama ise mültecileri kaçak yollarla taşıma işlemini gerçekleştiren şebekeleri bitirmek: "Mültecileri kaçak yoldan taşıma işi üzerinden ciddi paralar kazanan uluslararası bir organizasyon var. Bu sorunun üstesinden gelmek için bu şebekelerin ekonomik olarak paralarını yattırdıkları bankaları takip edip, hesaplarını dondurmak lazım. Uluslararası güçler muhakkak bu organizasyonu bitirmek

zorunda."

Bu göçler için ödenen paralar kişi başı bin dolardan 15 bin dolara kadar çıkabiliyor. İnsanlar bunu ödeyebilmek için her şeylerini satıyor ve kaybedecek hiçbir şeyleri kalmıyor. Üçüncü aşama olarak, mülteciler henüz denizdeyken tespit edilmeli, ancak bu çok zor. Çünkü hiçbir ülkenin mültecilerle ilgili çalışan bir kıyı polisi komiserliği gibi özel bir ekibi yok. Mültecilerden ancak gemi battığında haberimiz oluyor.

"Denizden kurtulsalar da sorunlar bitmiyor"

Mülteciler istedikleri yere varabilseler de, yaşadıkları sorunlar bitmiyor. Kaptan, "Güney İtalya, Avrupa Birliği'nden hiçbir yardım ve bütçe gelmediği için, kendi başımıza bu sorunla baş edebilecek bir organi-

zasyon yapısı kuramıyoruz" diyor. Mevcut devlet de zaten bütçenin öncelikleri olan ekonomik krize odaklanıyor ve mültecilere bütçe ayırmıyor. İspanya'da da durum bu şekilde. Uluslararası camiadan yardım talep ediyorlar. Bu konuda öncelikli sorumluluk bence de Avrupa Birliği'nde" diyor ve ekliyor: "Ama Avrupa Birliği, ilgili hükümetlere para aktarmak yerine, çok uzun yıllar süren ve kavgıt üzerinde kalan projeler üretiyor. Bununla birlikte uluslararası hukuk konusunda da çok yavaş tepki veriyor. Böyle olunca bir mültecinin durumu tespit edildiğinde hiçbir ülke sahiplenmiyor. Kaçak olarak istedikleri yerlere gidebilseler bile toplum içinde büyük sıkıntılar yaşamaya başlıyorlar çünkü kaçaklar ve hiçbir güvenceleri

yok. Kampa koyuluyorlar ve ülkelerin kontenjan açmasını bekliyorlar."

Mültecilerin Türkiye'de nüfusa oranı %10

Kaptan'a göre, göçlere engel olmak için önemli olan insanların yaşadıkları yerlerdeki refahı artırmak, ancak yüzyıllardan beri önerilen hiçbir şey bu ekonomik soruna cevap olamadı. Kaptan, özellikle Japonya, Amerika, Çin, ve İngiltere başta olmak üzere uluslararası camianın sorunu sahiplenmesi gerektiğini söylüyor: "Bahsettiğim ülkeler AB'ye dahil olmayan, ekonomik olarak güçlü ve yer olarak müsait ülkeler. Türkiye'deki mültecilerin nüfusa oranı yüzde 10'u aşmış durumda. Ülkeler göçü teşvik etmek de istemiyorlar. Bu kampanyalar ancak alenen yürütülmedikçe göç sorunu hallolabilir."

Bir Yıldız portresi

Bir kadın düşünün ki, tüm hayatı zıtlıklar üzerine kurulu olsun. Genç yaşında, kendi deyişiyle, ‘kot pantolon giymek, şarkı söyleyebilmek ve gece dışarı çıkmak için evlenen’ ve akabinde anne olan bir kadın: Yıldız Tilbe. Babasının otoritesi yüzünden daha 8 yaşlarındayken şarkı söylemesi istenmeyen Tilbe, iyi ki vazgeçmemiş duygularını mikrofona aktarmaktan.

Yağız Baştürk

Evlendikten sonra zor da olsa İzmir pavyonlarında şarkı söylemeye başlayan Tilbe’nin, pavyondaki altıncı ayının ilk gecesinde karşısında çocukluğundan beri taptığı ve bu yüzden kızına adını verdiği Sezen Aksu’nun çıkacağından haberi yoktu. İşte o geceden sonra; şimdilerde kiminin arkadaşı, kiminin dostu, kiminin derdini ondan başka kimseyle paylaşmadığı bir Yıldız doğmaya başlayacaktı.

Yaklaşık dokuz ay Sezen Aksu’nun vokalistliğini yaptıktan sonra ilk albümünü çıkarma girişimlerine başlayan Tilbe, sene 1994’te tüm Türkiye’nin gönlünü fethettiği "Delikanlım" albümünü bizimle paylaştı ve kendisini dinleyen hemen hemen herkesi tek soruda birleştirdi: Bir insan kağıt parçasından mikrofon aracılığıyla yüreğini kelimelere bu kadar nasıl sığdırır?

Yavaş yavaş para da kazanmaya başlayan Tilbe için işler, pek de istediği gibi gitmeyecekti. 1996 yılında evinde uyuşturucuyla yakalanandıktan sonra sanat dünyasının ve özellikle de İstanbul’un kapısı kapanacaktı. Tüm bu olaylardan sonra şöhretini kaybetmeye başlayan Tilbe, bir röportajında şu ifadelerine yer verdi: “2 buçuk yıldan bu yana kullanıyordum. Bana Narkotik’in evime baskın yapacağını haber verip, ‘Evini temiz tut’ dediler. Ama yapmadım. Çünkü kullanıyordum ve bir kere pislenmişim. İstanbul’u, insanların ve sahne hayatını kaldıramadım. Mahvoldum ben.” Ama gerekli tedaviyi gördükten sonra peş peşe çıkardığı “Gülüm” ve “Haberi Olsun” adlı albümleriyle tekrar şöhretini kazanmaya başlayan Tilbe, bir süre hayatını sadece şarkılarıyla beraber yaşamaya başladı. Fakat dedik ya hayatı acılarla dolu diye. 2004 yılında Tilbe, rahim kanseri hastalığına yakalanmış ve bir süre Ankara Hacettepe Tıp Fakültesi’nde tedavi görmüş ve ameliyat olmuştu Tilbe, hastalığını o dönemde yaşadığı ayrılık acısına bağlamış ve bir yazısında şöyle demişti: “Bunu ailem dışında kimseye söylemedim. Çok şükür ki daha önceden çocuğum olmuş. Yoksa bu durum beni yıpratabilirdi. Hastalığım dönemimde büyük bir aşk yaşadım ve çok aşıktım. Sadece onu düşünüyordum. Sürekli aklımdaydı. İnsanın bir derdi olunca, o vücudunda bir sorun olarak çıkabiliyor. Hastalandıktan sonra kendisini tamamen unuttum. Şimdi

her şeyin o kadar kafaya takılmaya değer olmadığını, gereksiz şeylerle üzülmemem gerektiğini öğrendim.” Daha sonra hayatında ki bu acıyı da yenen Tilbe tekrardan, yapmayı en çok sevdiği ve bunun için dünyada olduğunu söylediği işi yapamaya devam etti, ‘şarkı söylemeye.’ Onun şarkılarında herkes kendisine yer bulur. Öyle bir söz geçer ki şarkının içerisinde, öyle bir anda aklına getirir ki yaşadıklarını; kim bu dersin, neyin nesi? ‘Hadi canım bunu da yazmış olamaz!’

Kendi şarkılarını ise şu sözlerle açıklıyor Tilbe: “Şarkılarım sadece beni anlatmıyor, herkesi

anlatıyor. Onun için dinliyor insanlar. Bir o şarkıları söyleyen Yıldız var, bir de o şarkıları dinleyen biri var. Bazı şarkılarımı ben bile acıdan dinleyemiyorum.”

Ünivers

İzmir Ekonomi Üniversitesi İletişim Fakültesi Uygulama Gazetesi
SAHİBİ Prof.Dr. Oğuz Esen | Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Yrd. Doç. Dr. Gökçen Karanfil
ÜNİVERS HABER MERKEZİ Ahmet Yalçın | Yağız Baştürk | Nihal Çelik | N.Ecem Erim | Fundanur Öztürk | Dilan Özbey | Oktay Pirbudak
Şive Karataş | Hasan Deniz Çizmecici | Görkem Görümlü | Setenay Doğu | Çağlar Üstünbaş | Yiğit Ata | Kemal Koyuncuoğlu
TASARIM Ahmet Yalçın | Yağız Baştürk

Basım Yeri
HÜRRİYET MATBAASI
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mahallesi
Çamdibi / İZMİR
Tel: 0 232 435 69 69
hurriyetmatbaa@hurriyetmatbaa.com